

Saksframlegg

BARNAS TEATER I TRONDHEIM

Arkivsaksnr.: 10/18593

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak:

Formannskapet tar saken om Barnas Teater i Trondheim til orientering.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Saksutredning:

Innledning.

I denne saken svarer rådmannen på bestillinger som Bystyret har kommet med i forbindelse med

- behandlingen av budsjettet for 2010 og
- rullering av handlingsplan for kunst 2010-13.

I budsjett for 2010.

Budsjettforslag fra Arbeiderpartiet- Sosialistisk venstreparti- Senterpartiet – Miljøpartiet de grønne:

Scenekunst – Barnas Teater i Trondheim

De rødgrønne partiene i Trondheim vil heve bredden og innsatsen rettet mot barn på scenekunstheltet. Derfor ber vi om en sak som tar for seg dagens situasjon med tanke på hvordan de aktive aktørene på området kan styrkes. Det rødgrønne flertallet vil at de frie aktørene som allerede har vist vilje til å satse på scenekunst for barn trekkes med. Et mål kan være å realisere barnas Teater i Trondheim, enten som en institusjon eller som en nettverksorganisasjon med flere aktører og skiftende spillesteder.

Endringsforslaget ble vedtatt av Bystyret.

I handlingsprogrammet.

Fra Randi Sakshaug (Ap)

Til møtet 12.01.2010 i Kultur-, idrett- og friluftslivskomiteen.

Forslag i sak 37/09:

HANDLINGSPPLAN FOR KUNST OG KULTUR 2005-2013 – RULLERING AV
HANDLINGSPPROGRAM FOR KUNST PERIODEN 2010-2013.

Til vedlegg 1: Handlingsprogram for kunst 2010-2013, side 9 – nytt satsningsområde:

Satsningsområde 6: Styrke scenekunstheltet for barn.

*Styrke samarbeidet med de frie scenekunstaktørene som har vist satsningsvilje på dette området

*Styrke og målrette den økonomiske innsatsen på scenekunstheltet rettet mot barn

*Arbeide for å realisere et Barnas Teater i Trondheim

Som uttrykt flere steder i denne saken, er det til dels store utfordringer knyttet til det å skape gode

Trondheim kommune

tilbud for barn og unge innenfor scenekunstrområdet. Det dreier seg blant annet om hvorvidt teaterinstitusjonene som mottar offentlige tilskudd faktisk leverer tilstrekkelig med teaterforestillinger for unge. Det er viktig å arbeide videre for at de hver for seg og i samarbeid kan styrke disse tilbudene til barn og unge.

Minst like viktig er det å øke innsatsen på scenekunsttilbud hvor barn og unge er involvert som deltakere, og ikke bare som tilskuere. Her har vi alt for få tilbud, og disse rekrutterer trolig skjevt i skolekretsene på samme måte som Trondheim Kulturskoles tilbud. Det er flere aktører, slik at det kan være vanskelig å finne fram til aktuelle tilbud. Prisnivå og tilgjengelighet i nærmiljøet har også stor betydning. Disse problemstillingene gjelder for både barn og ungdom, men denne saken holder i det følgende fokus på tilbudene rettet spesielt mot barn.

Dette er forankret i vedtatt budsjett for 2010. I budsjettet fra AP, SV, MDG og SP finnes på sidene 3, 7 og 8 de vedtatte forslagene som skaper grunnlaget for arbeidet med å styrke scenekunstheltet for barn. Rådmannen bes her om en sak for å heve bredden og innsatsen på området, ved å styrke de aktørene som har vist vilje til å satse på dette, og ved å trekke disse med i det videre arbeidet. Målet for arbeidet kan være å realisere et Barnas Teater i Trondheim, enten som en institusjon eller som en nettverksorganisasjon med flere aktører og skiftende spillesteder. Rådmannen bes også fremme en sak for bystyret i første halvdel av 2010 med en totalgjennomgang av tilskudd og støtte til lag, organisasjoner og tiltak. Hensikten er å gi støtte mer treffsikkert i forhold til målene. Dette vil kunne styrke og målrette den økonomiske innsatsen på scenekunstheltet rettet mot barn. Et annet vedtak som vil kunne styrke innsatsen gjelder Trondheim kommunale kulturskole. Her bes Rådmannen snarest mulig i 2010 søke statlige midler til utviklingsprosjekter innenfor kulturskoletilbudet. Målene er å utvikle og igangsette lavterskeltilbud innenfor skolekretser med særlig lav rekruttering, organisert innenfor SFO for barn 6-10 år, og i form av kortere kurs og workshops. Dette er godt egnet for scenekunstheltet, og gjerne i samarbeid mellom TKK og de øvrige aktive innenfor scenekunstheltet for barn.

Endringsforslaget ble vedtatt av Bystyret.

Tilbudet i dag.

Noen meget få aktører produserer selv teaterstykker med egne krefter, og viser resultatet for publikum på egen scene.

De aller fleste produserer stykker i egne eller leide øvingslokaler, med egne eller innleide aktører. For å få vist stykkene for publikum er de avhengig av å leie lokale eller å bli innkjøpt for å vise forestillingen.

Listen over aktører inntatt nedenfor viser noe av spennvidden, og at det er mange aktive på området. Fra de helt profesjonelle, til lavterskeltilbud fra engasjerte amatører med betydelige kvaliteter. De fleste her er lokale krefter, men det kommer også ensembler og enkeltaktører utenfra for å vise sine produksjoner i kommunen.

Listen er ikke ment å være fullstendig.

Trøndelag Teater
Teaterhuset Avant Garden
Cirka Teater
DansiT
Inclusive Dance Company
RhodeAass produksjoner
Teater Visuell/Stillverk 1/ Annika Udo
Teater Fusentast / Jaap den Hertog
Propellen Teater

Trondheim kommune

BUL Teaterlag
SIT / Studentersamfundets interne teater
Espen Børø
Magna Wox / Inki Storleer og Ian Magilton
Mamas & Tapas
Sirkus Skrot
Sirkus Pirater / Helene Dahl
Bjame Iestra
Jenny Gustafsson
Axel Immler
Mari Flønes
Hilde Bjerkeskaug
Bolla og Lillebill / Petter Søråunet
DanseStudio Impetus
Teater Fot / Lise Hovik
Håkki / Thomas "Håkki" Erikson
Barbro Djupvik
Annika Ostwald
Torun Sofie Karlsen Wikdahl
Lene Helland Rønningen
Elizabeth Piro Volan
Julie Grønnesby Heir

Finansiering.

De økonomiske forholdene for aktørene som jobber med teater for barn er flerfoldige.

For denne saken fremheves særlig:

- Kontingent for kulturskolens kurs.
- Kurspenger hos private.
- Kostnadene ved å lage en produksjon frem til den er klar for publikum.
- Billettpriser for publikum som skal se forestillingen.
- Transportutgifter for å komme fra/til skole/hjem for å gå kurs eller se en forestilling.

Kommunen er ulikt inne på disse områdene.

Kommunen gir direkte driftsstøtte kun til:

- Trøndelag Teater kr 12.410.000,-
- Teaterhuset Avantgarden kr 2.392.000,-
- DansiT kr 400.000,-
- Cirka Teater kr 100.000,-
- Teater Polyfon/Innvandrereteater kr 50.000,-

Øvrig støtte til produksjon går som delfinansiering av prosjektstøtte til grupper og enkeltpersoner.

Den kulturelle skolesekken kjøper stykker som er ferdig produsert og vist for publikum.

Midler øremerket til prosjektstøtte til frie scenekunstgrupper og scenekunst for barn er spesielt øket de seneste årene. Det samme er støtten til DansiT, slik at de også skal kunne leie lokaler på Svartlamon.

Trondheim kommune

Transportstøtte for at skoler og barnehager skal kunne benytte de tilbudene de får, er et viktig element for aktiv deltagelse for barn på kulturelle arenaer.

De aller fleste av de mange private aktører har ikke har noen offentlig støtte, og baserer hele sin virksomhet på kontingenter og billettintekter.

Trøndelag Teater og Teaterhuset Avantgarden

Trøndelag Teater har som sentralt institusjonsteater et mangfoldig ansvar for formidling av scenekunst. Det har vanligvis 8 hovedproduksjoner i året; som vises på Hovedscenen, Studioscenen og Gamle scene. Teater for barn er et av ansvarsområdene.

Oppsetning av en juleforestilling på Hovedscenen har i de senere år vært det viktigste tilbudet for barn. Det har ikke vært noe tilbud på Studioscenen; men teateret er bevisst på å satse noe mer der, med forestillinger i kammerformat.

Teateret har også et ønske om å videreutvikle satsingen mot barn/ungdom med kontakt mot forfattere og dramatikere for ungdom og Den Unge Scenen.

De jobber med hvordan de skal aktivisere barn på teateret, ikke bare som passive tilskuere.

Har også hatt gjesteforestillinger i Teaterkafeen/Teaterkjelleren med 20 forestillinger med 50 barn /babyer for å prøve ut nye kontaktmåter.

Tanker om en familiemusical står også på ideblokken.

Teateret ønsker generelt å se på ytterligere mulighet for å la teatergrupper, kulturskolen, DMM- barnetater vise sine produksjoner på de mange scenene kom kan brukes for mindre prosjekt.

I sitt ønske om å være mer frempå i å aktivisere barn på teateret, understrekes likevel at dette må finne sin løsning innen de klare krav til inntjening som teateret er forpliktet til gjennom rammeavtalen med staten, fylkeskommunene og kommunen.

Teaterhuset Avant Garden (TAG) er et programmerende teater. Det har ikke egne skuespillere, men kjøper forestillinger som settes opp ved teateret. I en beskjedne grad co-produserer de også stykker som settes opp.

Teateret er en stiftelse, og har visning av scenekunst for barn som en av sine mål.

TAG er scenekunsthaglig konsulent -, og programmerer Den kulturelle skolesekken for Sør-Trøndelag fylkeskommune.

TAG har Den Unge Garde som biennale, i oddetallsår, for flere hundre elever over 4-5 dager.

Jobber aktivt med seminarer og work-shops for å styrke og videreutvikle scenekunstmiljøet i byen.

Er bevisst på at det ikke bare er barn som er målgruppe, men også foreldrene. Hele familien bør ha en felles referanseramme for at barnet etter opplevelsen av en forestilling eller egenaktivitet skal få det beste utbyttet

En fremtidig satsing på scenekunst for barn må ha fokus på barna. Tenke ut fra gjeldende strukturer og styrke foreldrenes hverdag. Ikke forvente at små barn skal sendes langt av sted, men må få tilbud i lokalmiljøet.

For skoler og barnehagers mulighet for å øke deltagelsen i de tilbud som allerede finnes er transportstøtteordningene særlig viktige.

Kommunale enheter på området.

Trondheim kommunale kulturskole er den store kommunale enheten som gir målrettet kulturutdannelse

Trondheim kommune

til barn og ungdom. Utvikling av kulturskolen er viktig. Jeg viser her særlig til at satsing på dans, teater og visuelle kunsthøg er prioritert for den videre utvikling av skolen.

Kulturskolens status og videre utvikling er grundig behandlet i Bystyresak 75/09, Bystyret 18. juni 2009, og det henvises til denne. Det ble der lagt klare føringer for skolens videre prioriteringer. I nærværende sak tar jeg kun med enkelte momenter som er særlig relevante for barn og teater/scenekunst/sirkus.

Kulturskolen programmerer Den kulturelle skolesekken for Trondheim kommune.

Teater/scenekunst/sirkus er relativt nye satsingsområder for skolen, men har allerede stor popularitet blant søkerne. Interessen er vesentlig større enn det tilbudet som så langt kan gis.

Utfordringene knytter seg særlig til tilstrekkelige undervisnings- og aktivitetslokaler, både i bydelene og sentralt. Etter prinsippet lavterskeltilbud nær hjemmet, og mer spesialisert og profesjonelt sentralt ved kulturskolen.

Lokaler til teater/scenekunst/sirkus må både være tilrettelagt og tilgjengelige, og fordrer noe mer støttearealer enn hvor aktørene kommer med alt nødvendig utstyr i en veske hver gang- og tar alt med seg når de går.

En videre faglig utvikling ved skolen vil gi et tettere samarbeid med de profesjonelle teaterkreftene i byen på instruktør/timelærersiden. Samtidig vil det komme elevproduksjoner fra skolen som kan vises for barn som ikke selv går på skolen.

Et viktig moment for å øke teaterinteressen for barn, og for lettere å kunne utnytte de mange tilbud som faktisk finnes er å skape forutsigbarhet i fremvisningen.

At det er fast lørdagsteater på Trøndelag Teater. At det spilles på Biblioteket hver søndag. At TAG har barneforestillinger fast programmert til samme tid hvert år. Mot denne barn/familie- målgruppen, utenfor skoletid, tar det tid å bygge opp relasjoner i konkurranse med mange andre fritidsaktiviteter. Forutsigbare program blir derfor ekstra viktig.

Transporttid og transportkostnader fremheves også fra kulturskolen. Den Kulturelle Skolesekken har egen finansiering her. Men det bør være lavterskeltilbud for de minste barna i nærmiljø/bydelsenter hvor foreldrene må følge og sentrale videregående tilbud for de som kan reise med bussen selv.

Kulturskolen ser at oppfyllding av de mål som er satt for kulturskolen vil gi et viktig bidrag til teater/scenekunst for barn og ungdom i kommunen, og styrke skolens mulighet til gjensidig samhandling med de andre aktørene på området.

Kulturenheten jobber bredt med tilbud til barn og ungdom.

Har etterspørsel etter tilbud til både små og større barn, og kunne brukt mer tid på formidling av barneteater hvis Barnepakken hadde tillatt det. Har ikke ressurser på eget budsjett til satsing utover dagens, men har kompetanse på flere områder i egen enhet som kan bidra i feltet. Har vært mye etterspørsel etter teater i bydelene, for å slippe å dra til sentrum. Argumenterer for lavterskeltilbud ut i bydelene, profesjonelt sentralt.

Ønsker mulighet for mer fleksibel bruk av de institusjonelle scenemulighetene ved Trøndelag Teater og TAG.

Stikkord om tilbud: pyramide/flere nivå, aktivitet i bydelene, fleksibilitet, arena, markedsføring, nettverksbygging, samhandling. For dyrt å satse på eget hus.

Varighet i tilbudet, og forutsigbarhet når tilbudene er på de forskjellige arenaene.

De frie scenekunstgruppene.

Trondheim kommune

I arbeidet med denne saken har rådmannen den 8. april avholdt et møte med aktører på området for å få innspill til arbeidet.

Trondheim kommune

Fra et tredvetalls inviterte kompani, organisasjoner og institusjoner møtte det 17 personer:

Kompani / Organisasjon / Institusjon	Navn på deltager
RohdeAass produksjoner	Ane Aass
Anne Marit Sæther / CIRKA TEATER	Gilles Berger
Inclusive Dance Company / Dansekunst i Trondheim	Amhild Staal Pettersen Tone Pernille Østern
Teater Visuell / Stillverk 1	Annika Udo
Prosjektbasis: Tungvektere / Vendepunkt.....	Lene Helland Rønningen
Frilans skuespiller med prosjektene "Ut av det blå" og "Tungvektene"	Ingvild Meland Elizabeth Piro Volan Janne Brit Rustad
Medarbeider på Teater Visuell / Stillverk	Una Ersdal
PopTeateret	Thorunn Wikdahl
Teaterhuset Avant Garden	Roger K. Wikdahl Per Ananiassen
Teater Fusentast	Jaap den Hertog Coby Omvlee
Skuespiller (produserende utøver)	Gunn Mogseth
Trondheim Kulturnettverk	Hilde Handegaard

De innspill som kom viser stort engasjement for temaet, og deltagerne representerer både aktører som har virket lenge på fagområdet i byen samt flere yngre som ønsker å bidra til fremtidig innsats.

For å illustrere bredden og kompleksiteten i utsagnene som kom, inntas her et utvalg:

- Barn bør ha et like bra tilbud som voksne, barn er ennå stemoderlig behandlet.
- Barnas Teater bør bli et kraftsenter for scenekunst for barn.
- Daglige forestillinger, forutsigbarhet. Hver lørdag eller hver søndag, fast tid. Kontinuerlig barneteater gir mer publikum på sikt.
- Trenger flere visningssteder, både i sentrum og i bydelene. Mange skoler har lokaler som er lite i bruk.
- Kommunen er større enn Midtbyen og Svartlamø'n, husk bydelene.
- Det finnes spillesteder/scener som er for lite i bruk. Leiepris viktig for små oppsetninger.
- Barnas Teater knyttes til et lokale, men virker som en nettverksorganisasjon.
- En bygning både for profesjonelle forestillinger og for barna på kurs.
- Knutepunkt med scene og produksjonskompetanse, hvor aktørene føler tilhørighet.
- Nødvendig med en koordinator for et nettverk. En ressurs/nettverks- og mulighetsutvikler.
- Det er et stort utviklingspotensial innenfor teater for barn og ungdom, mange synergimuligheter som kan hentes ut.
- Vise det vi lager i egen region. Det vi faktisk lager vises for lite, kanskje bare 2-3 ganger her i byen. Penger ut av vinduet hvis vi har produsert og ikke får spille. Støtte også til å spille, ikke bare produsere.
- Barnas Teater skal være både teater for barn og teater med barn.

Trondheim kommune

- Vise utenlandske gjestespill, holde kontakt med det som skjer i utlandet.
- La flere barn få se det som vises gjennom Den Kulturelle Skolesekken.
- Noen har lokaler, men mangler betalingsvillige besøkende eller større offentlig støtte.
- Flere snakker for Barnas Teater i et eget hus; men er samtidig klar over at dette gir utgifter både til investering og drift av huset uten at det nødvendigvis gir mer teater til barna.
- Eget hus vil koste penger som kunne gå til produksjon og visning. Er det derfor fornuftig med eget hus?
- Teater for barn er å produsere i ulike format. Derfor må lokalene være fleksible. Også utendørs arealer.
- Hvem er målgruppen? Finn ut hva foreldre og barn vil ha, ikke bare hva vi vil lage.
- Ikke sats på alt samtidig. Fokus på ”profesjonell/amatør” eller ”med barn/for barn”.
- Styrke samarbeidet med de frie scenekunstnerne.
- Vi trenger hele bredden, fra det topp profesjonelle til den store underskogen av kommende utøvere.
- Kvalitet samtidig som lavterskel i noen produksjoner.
- De som ikke er så gode må også få vist seg, tror på mengdetrening.
- Lag Barnas Teater etter samme konsept som DansiT.
- Lag en stor mønstring/festival. Over en uke. Kast opp det som finnes, vis den bredde og kvalitet som finnes som en oppstart på Barnas Teater.
- Viktig med et bredt tilbud av produksjonslokaler/øvingslokaler. Brukes i lange perioder, men krever ikke visningslokalenes publikumskapasitet.
- Må bygge på det vi har før, både lokaler og kompetanse.
- Etablere nettsted/oversikt over tilgjengelige lokaler.
- Videreutvikle kontakten mot de profesjonelle skole-, høyskole- og universitetsmiljøene. TKMKK, DMM, HiNT, NTNU.
- Ikke bare fokus på barn, men også på unge. Disse er ofte en ubemidlet gruppe.
- Skap et konsept som utløser statlige penger!
- Sambruk/samløslisering med Litteraturhus. Lokalene til Vitensenteret?

Lokaler.

Det er stor etterspørsel etter lokaler og scener fra alle aktørene i kulturlivet, både profesjonelle og amatører. Og også fra øvrige frivillige organisasjoner. Mange ønsker sitt eget lokale / egen scene, eller eventuelt eksklusiv brukstid ved sambruk med andre.

Dette er grundig dokumentert i andre saker fra Rådmannen, og ligger som bakgrunn for vurderinger av lokaler for fremføring av teater for barn.

I denne saken vil det derfor ikke bli foreslått særskilte lokaler øremerket for teater for barn. Pr i dag er det ikke økonomi til å vurdere det. Det som er gjennomførbart i dagens situasjon er en nettverksorganisering med skiftende spillesteder. I en slik organisering er det viktig at det også brukes spillesteder ute i bydelene, for å møte et annet publikum. Et eget tema er kulturskolens forsterkede scenebehov. Det vil både øke kulturskolens egenaktivitet og muliggjøre ytterligere samarbeid med frie aktører som kan inviteres til samarbeid.

Særlig skal bemerkes at musikk som gjennom lang tid har vært hovedsatsingen for kulturskolen har en lavere terskel enn de nye fagene når det gjelder arealkrav.

Programmering/ innsalg mot barn og unge.

Trondheim kommune

Det er ikke noen helhetlig programmering av teater for barn i kommunen. Dette henger i første rekke naturlig sammen med at det ikke er noen helhetlig finansiering.

Det tydeligste og bredeste tilbudet mot målgruppen barn og unge skjer gjennom Den kulturelle skolesekken. Den kulturelle skolesekken er det viktigste øremerkede offentlige tiltaket for å få tilbudet om kunst og kultur ut til alle barn og unge.

Den kulturelle skolesekken har fokus både på formidling med barn som tilhørere/tilskuere og aktiviteter med barn som aktive aktører/medvirkende. Tilbudet er begrenset til den tiden barn og ungdom er i skole eller SFO, og dekker ikke tilbud i fritiden.

Det er ikke noe koordinert tilbud til teater for barn og unge på fritid. Et naturlig første skritt i en sterkere satsing på teater for barn vil være å opprette en koordinatorstilling for en formell nettverksorganisering av Barnas Teater. Rollen til en slik stilling vil være å koordinere aktørene slik at det blir en forutsigbarhet i tilbudet gjennom året, og jobbe med å markedsføre tilbudet slik at barnefamilier kjenner til hva som finnes. Slik det er i dag er tilbudet for lite synlig og kjent for målgruppen.

Tilbudet mot førskolebarn er svakt utviklet, nærmest på prøvebasis gjennom Den kommunale barnehagesekken.

Oppsummering.

1. Trondheim har i dag et meget kompetent fagmiljø som kan levere et bredt tilbud av scenekunst til barn og unge, og som dekker hele spekteret fra profesjonelt og internasjonalt til lokal amatør.
2. Kommunen har selv flere enheter som jobber godt på området, og kommunen er medeier eller tung bidragsyter i virksomheter som leverer scenekunst av høy kvalitet. Likeledes ytes det gjennom driftsbudsjettet hvert år betydelig støtte til profesjonelle og frivillige aktører som gir verdifulle bidrag på barneteaterområdet. Rådmannen finner det derfor for tiden ikke aktuelt å etablere videre satsing på barneteater som en frittstående ny institusjon i eget bygg.
3. Rådmannen vil særlig fastholde satsingen på Kulturskolen, Kulturenheten og Den kulturelle skolesekken som bærebjelken i kommunens egen teaterformidling mot barn og unge.
4. I forbindelse med de årlige budsjettframlegg vil Rådmannen søke å opprettholde og videreutvikle de senere års satsing på scenekunst for barn.
5. Etablering av Barnas Teater som en formell nettverksorganisasjon med en egen koordinator vil være ønskelig på sikt.
6. Rådmannen vil i første omgang ta initiativ til å etablere et kontaktorgan med aktuelle aktører for å forsterke fokus på teater for barn og se på tilbud og etterspørsel. Representanter fra følgende aktiviteter ses som naturlige deltagere:
 - a. Oppvekst (skole/barnehage)
 - b. Kulturskolen
 - c. Trøndelag Teater

Trondheim kommune

- d. TAG
 - e. Kulturenheten
 - f. Representanter fra de frie gruppene
 - g. Sekretariat fra kulturenheten eller kulturskolen
7. Transportstøtte til skoler/barnehager vurderes i budsjettarbeidet som en ytterligere stimulans for barnas mulighet til øket deltagelse i kulturaktiviteter, herunder teater.

Rådmannen i Trondheim, 30.04.10

Morten Wolden
kommunaldirektør

Gunnar Aa.Solbakken
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

... Sett inn saksutredningen over denne linja